

Vse so planile pred damo. Ena izmed teh oseb je sè zamolklim — v grlu zadržanim glasom opomnila: „Morate iti z nami!“ A uže držé damo.]

Kaj pa je dama učinila? — Ničesar....

Kaki drugi ženski bi bila sreča mila — prikazal bi se jej kak dobrodušen mladenič, vzel bi jo v naročje — malo živo, ali morebiti omedlelo, odnesel bi jo v svojo palačo... položil bi jo na divan itd.... Ta dama pa je narodila se v nesrečni uri. O neki priliki jej ciganka ni prorokovala nič dobrega. — — Ni živa duša jej ne prihití na pomoč....

#### IV.

##### Osodni unos.

Dama je le vskriknila... da, ni učinila nič drugega, nego vskriknila je: „Ljubi Bog!“ — a uže jo zahaljenci vlekó v kočijo, ki je pripeljala se na znamenje... Dva tajstvenika sta sedla k njej, zastrla okni, kočijaž pa je pognal. Kam? Tega ne zna dama. Zahaljenca sta jej zavezala oči. Čula je le, da je eden izmed obeh kočijažu šepetnil: „K mrtvaški glavi!“

Vdala se je svoji skrivnostni osodi. Vera v Boga je jačila jo. Molila je rožni venec....

Po dolgi vožnji je ustavil se voz. Eden izmed zahaljencev je stopil iz kočije in potrkal je trikrat. Nekova težka vrata so mrgodnila.... Zapeljali so jo v nekov dom... Škripajoči ključ je preveril jo, da so zaprlo za njo... Ločena je bila od vsega sveta in izdana pestem svojih mučiteljev. — —

(Konec prihodnjič.)

### Naši dopisi.

**Iz vipavske doline 30. okt.** — O včerajšnji javni preskušnji učencev deželne vinarske šole na Slapu služijo naj Vam v poročilo sledeče vrstice: Preskušnja trajala je od 9. ure zjutraj do 1. popoldne. Deželni odbor zastopan je bil pri izpitu po deželnem odborniku gosp. dr. Vošnjaku, kmetijsko družbo zastopal je pa vipavski dekan gosp. M. Erjavec; navzočih je bilo pri preskušnji tudi nekoliko posestnikov iz obližja, med temi trije očetje, kojih sini so se letos tu izšolali.

Izpraševali so se učenci iz trtoreje, kletarstva, sadjarstva, splošnega kmetijstva, zelenjadoreje, kemije, fizike, iz računstva, geometrije, praktičnega merstva in zemljermerstva. Učenci odgovarjali so na vprašanja iz navedenih predmetov kaj povoljno dobro. Praktično se je pri preskušnji kazalo cepljenje ameriških trt in določevanje kisline v vinu. Gosp. dr. Vošnjak je po končani preskušnji razdelil letos izšolanim učencem spričevala in v daljšem govoru naglašal, kako dobre vspehe kaže v vsakem oziru slapenska šola bodi-si na prostem — v vinogradih in polji, kakor tudi v šoli; izrazil se je, da se čudi tako dobremu vspehu, kakoršnega so pokazali učenci pri preskušnji. Zahvalil se je potem v imenu deželnega odbora g. vodji in pristavu, učiteljema zavoda ter učencem na srce polagal, da se tudi v bodočem praktičnem življenji drži jo vodil, podanih jim na Slapu. Knjigovodstvo se ni ustmeno izpraševalo, a bile so na izgled postavljene praktične pismene vaje, ki kažejo, da učenci knjigovodstvo v resnici znajo. Ravno tako videli so se tudi lepi črteži o zemljiščih, koje so učenci sami izrisali na podlagi praktičnih vaj, ki jih imajo v zemljermerstvu s pomočjo onih priprostih instrumentov, ki jih je sploh mogoče manj izobraženemu kmetovalcu v roke dati. Posebno pohvalno omenjati nam je pa v resnici lepe, od učencev izdelane risarije, ki se bavijo z geometrijo, perspektivo, senčenjem in risanju po modelih, zadevajočih kmetijske predmete (orodje, stroje itd.).

Po končanem oficijelnem delu spravili smo se ob 1. uri popoldan okolu mize, ter se pri njej z dobro jedjo, fino pijačo in napitnicami bavili do mrakú.

**Iz Ljubljane.** — Vernih duš dan. Tudi letos ovenčal je hvaležen narod slovenske grobe svojih zaslužnih veljakov počivajočih na ljubljanskem pokopališči. Vsakemu rodoljubu vračajo se ta dan še bolj živo v spomin zasluge naših rajnkih veljakov. Imena: Vodnik, Čop, Slomšek, Wolf, Prešern, Jenko, Koseski, Toman, Costa, Bleiweis in pa dolga vrsta imen družih naših rodoljubov, stopajo nam živo v spomin. Hvaležno spominjamo se vzvišenega delovanja teh mož za naš narod; vsak izmed nas, ki smo se od teh naših prednikov učili ljubiti svoj narod, pa tudi gotovo na ta dan ožje duševne zveze z našimi pokojniki — ponavlja svoj sklep — zvesti Bogu — delati in živeti za mili naš narod.

— **Za Gorenjce po povodnji poškodovane**, darovala je ljubljanska hranilnica 1000 gold. — Gotovo lepa radodarnost na pravem mestu.

— **Vpokojen** je ljubljanske deželne sodnije svetovalec R. pl. Zhuber, in povodom vpokojenja podeljen mu je naslov svetovalca nadsodnije.

— **Vreme** skazilo se je popolnoma; neprenehoma dežuje, tu in tam prikaže se na hribih sneg. Vode so nenavadno narastle. Kmetovalci ne morejo spravljati jesenskih pridelkov in ne napravljati stelje. Vsled vednega deževanja bilo je tudi zeló moteno obiskovanje grobov in molitve na pokopališčih.

— **Nova dvorazredna šola na Dobrovi** otvori se danes s slovesno sv. mašo in blagoslovljenjem novih poslopij. Razun domačinov vdeleži se slovesnosti tudi gospod okrajni glavar Mahkot, kateri je prav izdatno pripomogel, da se je razširjenje šole tako urno in povoljno izvršilo.

— **Gosp. prof. Šuklje** odložil je državno poslanstvo, kakor trdi v svoji izjavi v „Ljub. L.“ zarad „ugovora z neke strani, da volitev ni bila prosta, da je bil marveč izvoljen le vsled nezakonitega vladnega pritiska, in da je — — ta trditev omajala njegovo stanje v državnem zboru.“ — Koncem svoje izjave oglašá gospod prof. Šuklje svojo kandidaturo pri novi volitvi.

— **Veliko razstavino medalijo** dobila je c. k. kmetijska družba kranjska na mednarodni razstavi sadja v Budapešti za zbirko jabelk sestavljeno iz sort, kojih na Kranjskem največ pridelajo.

— **Izpiti na deželni kmetijski šoli, slovenskem oddelku v Gorici** bili so pretekli torek od 9. do 12. ure dopoldne. Pri skušnji bili so navzoči vzvišeni g. Franc grof Coronini, deželni glavar; dr. Josip vitez Tonkli, njegov namestnik; dr. Jožef Abram in Ivan Gasser, deželna odbornika; Gustav Pirc, učitelj kmetijstva in tajnik kmetijske družbe v Ljubljani; Rihard Dolenc, vodja, in Rohrman, pristav na deželni vinarski šoli na Slapu, in nekateri drugi gospodje. Najprej je bila skušnja iz teoretičnega nauka; izpraševala sta začasni vodja g. Fr. Žepič in začasni pristav g. I. Cotič. Učenci so odgovarjali prav dobro. Potem je gospoda ogledala hlev, kmetijsko posestvo, plante, gnojišče, drevnico, klet in drugo; okolu poludneva so se razšli. — Stvarnega popisa o skušnji in kmetiji pričakujemo in nadejamo se, da se bo dotičnik v resnici stvari držal. Nekateri dopisniki spravljajo v javnost poročila o goriški kmetijski šoli, pa govorijo o šoli le toliko, da pridejo na sedanjega začasnega voditelja. Ko so prišli do njega, začnejo udrihati po njem, da je strah. Tudi slepec spozna namen takih poročil, katera vsled tega namenu bolj škodujejo nego koristijo. Poročilo naj bo stvarno, da pomore do zmage resnici, katero vsakdo



ljubi. Osebnosti in oziri naj molčijo, da se obrne več pozornosti na stvar, ki je za goriško deželjo jako velike važnosti.

„Soča.“

— Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Neki rodoljub, ki nam je te dni vrnil razprodano krajcarsko knjižico, opozarja nas na to, da bi razvili agitacijo za nabiranje doneskov na korist zgradbi „Narodnega Doma“ v Ljubljani tudi med poverjeniki „Družbe sv. Mohora“. Pomislimo, pravi, če vsak poverjenik tu stori svojo dolžnost, koliko bi se lahko nabralo. Če bi sleherni ud dal vsak mesec le krajcar, in storil bi to gotovo radovoljno, bi znašala med udi „Družbe sv. Mohora“ nabrana svota po preteku leta pri ogromnem številu udov nad 3000 forintov. Ker ima nadalje „Družba sv. Mohora“ svoje ude povsod, po vsem Slovenskem po najmanjših farah, vaseh in selih, bi prodrila ta ideja med maso našega naroda in bi se začelo za „Narodni Dom“ zanimati na ta način skupno Slovenstvo.

Lepa ideja, zdrave misli in hvaležni smo gospodu, da jih je sprožil. Reči moramo, da smo sami že mislili večkrat na to. Na drugej strani se nam pa vriva vprašanje, le li dá to tudi izvršiti. Da vodstvo „Družbe sv. Mohora“ zanima za našo idejo, ker je, za kar mu bodi naša najtoplejša zahvala, dalo natisniti naš oklic v družbenem „Koledarju“ (gl. „Koledar“ za l. 1886 str. 175) in s tem oklicem opozorilo svoje ude na jako potrebno zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani, ni brez pomena in bo gotovo dobro vplivalo na slovensko občinstvo. Prevdarimo stvar; pri priliki kaj več o tem.

Pretečeni teden je bil posebno srečen. Razprodanih je sedaj že 15 knjižic. Razun že omenjenih 11 vrnilo so se nam namreč te dni razprodane sledeče krajcarske knjižice: kot 12. knjižica pod št. 47 (poverjenik g. F. G.) iz Dunaja, kot 13. pod št. 67 (poverjenik g. J. G.) iz Vrhnike, kot 14. pod št. 1 (poverjenik g. F. S.) iz Metlike in kot 15. pod št. 238 (poverjenik g. U. T.) iz Ljubljane; zadnjo kupil je omenjeni gospod celo sam, že tretji slučaj te vrste. Lepa hvala vsem!

(Denar in oglašila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

## Novičar iz domačih in tujih dežel.

**Z Dunaja.** — Cesar podal se je minuli petek v Budapešt in si je na drobno ogledal tamošnjo deželno razstavo. Ogledavanje vršilo se je v soboto dopoldne. Popoldne podal se je cesar v Gödölö, kamor je uže dan prej od svojega potovanja po medzemeljskim morji vrnila se cesarica. V nedeljo pa se je cesar vrnil nazaj na Dunaj.

V delegaciji ogerski vršila se je zanimiva razprava o narodnostnem prepiru v naši vojski.

Ogerski delegat Böethy vprašal je vojnega ministra, kaj je na govoricah o narodnostnem prepiru v skupni vojni. Na to mu je vojni minister grof Bylandt odgovoril, da on ni izdal onega gotovega narodnega prepira zadevajočega ukaza, ker ga v obče ni bilo treba; dalje, da se oni prepiri omeje v obče samo na nepomenljive, posamesne spopade ali proste spore v krčmah. Vojni minister omenja slučaj v Plznu, kjer so se vojaki sprijeli zavolj ženstva, pri katerem pa ni bilo 30 ranjenih, ampak 3. — Delegat, ki je ministra vprašal, izrekel se je zadovoljnega z odgovorom, in sklenilo se je celó, vse te stvari še v zapisnik ne sprejeti. — Sicer pa fakcijski listi še nimajo dosti tega vrtanja po vojnih krogih, ampak se obeta, da bode tudi v avstrijski de-

legaciji, kakov Heilsberg ali Kraus ministra nadlegoval s takimi vprašanji.

Trdi se, da bodo delegacije do 13. t. m. na vsak način gotove s svojim poslom, potem pa se brez zapreke morejo pričeti deželni zbori.

Pretekli teden zbolel je nevarno stari sovražnik vsega Slovanskega pri nas, dr. Herbst, pa je uže zopet okreval.

V ogerski delegaciji obsuli so delegati grofa Kalnoky-az vprašanji o razmerah unajnih političnih zadev. Se ve da pri sedajnih razmerah balkanskih dežel ministru ni bilo mogoče vstreti radovednosti delegatov gledé onih vprašanj, katere so zadevale prihodnjo rešitev bolgarskega vprašanja. Kar pa je grof Kalnoky govoril o položaju v obče, bilo je potrjevanje in vtrjevanje dotične izjave prestolnega govora.

**Moravska.** — Kakor „Moravská Orlice“ trdijo namerava češka stranka moravskega deželnega zbora v predstojećem zasedanju zelo odločno postopati zoper strankarsko ustavoverno večino zborovo. Vse napake te večine in krivice prizadete češkemu ljudstvu bodo se brezozirno razkrile in oestro šibale. Grof Taaffe nameraval je baje razpustiti moravski deželni zbor, sedaj pa si je to premislil, ker mu večina ni dala za to zadostnega povoda.

**Nemška.** — Ravno se na Pruskem vršijo volitve za deželni zbor, Bismark prizadeva si izid volitev obračati po svojih željah, toda po do sedaj znanem izidu prvotnih volitev soditi, ni pričakovati pomenljivih sprememb.

Trdna nada, da se bode vprašanje zaradi Karolinskih otokov po posredovanju papeževem povoljno rešilo, začela se je zadnji čas nekoliko krhati.

Državni zbor sklican je za 19. dan novembra, pa kakor se sodi, knez Bismark pri odtvorjenji ne bo navzoč, ker še dalje namerava ostati na deželi.

**Francoska.** — Veliko vriša napravil je napad na ministra unanjih zadev Freycinet-a. Ko se je namreč peljal od ministerskega sveta v palačo ministerstva unanjih zadev, vstrelil je neznan človek proti njegovemu vozu. Prijet, dolgo časa ni hotel povedati svojega imena in bivališča. Še le po dolgem izpraševanju povedal je, da mu je ime Mariotti, da je s Korzike doma in da je strelil proti vozu pa na tla samo s tega namena, da bi izbudil javno pozornost, ker že pet let brez vspeha išče pravice. Leta 1880 imel je opraviti pri delih Panamskega kanala, kjer so agenti družbe silo storili njegovi hčeri tako, da je vsled tega umrla. Obupan vrnil se je potem na Francosko, kjer je brez vspeha iskal pravice. Panamsko društvo potrjuje izpovedbo Mariottijevo, zato pa minister Freycinet baje tudi zahteva, da se napadnik izpusti iz zapore.

## Žitna cena

v Ljubljani 31. oktobra 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 8 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold. 23 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 4 gold. 23 kr. — ovsa 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gld. 60 kr. 100 kilogramov.